

РЕШЕНИЕ

№ 6611

гр. София, 03.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **1143** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 и сл. от ЗИНЗС, вр. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по искова молба, предявена от Х. Л. В. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 5000 лева.

С определение от 18.11.2022 г., неоспорено от страните по делото, съдът е приел, че е сезиран с иск за присъждане на сумата от 5000 лв., като за присъждане на претендираното обезщетение обаче са изложени две групи обстоятелства. Т.е. предявени са два иска, както следва:

1. Ищецът твърди, че на 10.1.2022 г. е поискал спешна медицинска помощ във връзка с тръпени от него болки в зъб. До 24.1.2022 г. е държан без нужната помощ. Поскани са му 105 лв., без които не би поучил такава. В същото време такава е предоставена на турски гражданин, поради което счита, че е налице дискриминационно отношение.

2. Ищецът твърди, че считано от задържането под стража /13.6.2018 г./ е поставен в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в отнемане на възможността за създаване на условия за двигателна активност, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малocenност. Излагат се доводи, че с отказа на Директора на СЦЗ, потвърден с акт на ГДИН, след обжалване по административен ред, да разреши на ищеца да посещава залата по бокс на лишените от свобода в СЦЗ, го лишава неоснователно от така

необходимата за всеки лишен от свобода двигателна активност.

С молба от 1.6.2023 г. ищецът е посочил, че ответникът ГДИН е бездействал с оглед осигуряването в негова полза на адекватно медицинско обслужване и лечение на стоматологичен проблем, в нарушение на чл. 129, ал. 3 ЗИНЗС, за периода от 10.1.2022г. до 24.1.2022 г. Поискана му е сумата от 105 лв., за да му се окаже нужната неотложна помощ. Същевременно, друг гражданин е откаран по спешност в „Пирогов“. Така бил поставен в страх, безпомощност, агонизираща болка и страдания. Именно за този иск претендира присъждане на сумата от 5000 лв.

Твърди, че лишаване от посещение в боксовата зала е по становище на лице без нужната компетентност. Възражава по правното основание за отказа. Влошено е здравословното състояние, като конкретно го описва. За исков период сочи ноември 2021 г. – март 2023 г., претендира сумата от 130 000 обезщетение.

Предвид изложеното, както и като съобрази исковата молба, молбата-уточнение на ищеца от 25.5.2022 г., подадена чрез адв. Е. И., както и молбата на адв. И. от 26.4.2023 г., счита, че ищецът не поддържа основанието на иска за присъждане на вреди от несвоевременно лечение поради дискриминация, а се твърди единствено липса на навременно лечение, което ответникът е бил длъжен да предостави. Този иск следва да се счита предявен за първоначално посочената сума от 5000 лв. и за периода от 10.1.2022г. до 24.1.2022 г.

По отношение на иска за присъждане на обезщетение поради лишаване на ищеца от двигателна активност – забрана за посещение в боксовата зала. Искът следва да се счита предявен за периода ноември 2021 г. – март 2023 г., за сумата 130000 лв.

Ответникът - Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ счита исковата молба за нередовна, доколкото не е уточнен исковия период и за неоснователна по основание и размер. Излага съображения, че липсват кумулативно предвидените в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ материалноправни предпоставки за ангажиране отговорността на държавата, както и не са налице елементите на фактическия състав – незаконосъобразен акт, действие или бездействие, вреда, както и причинна връзка между тях. Твърди, че не са представени доказателства за претърпени имуществени и неимуществени вреди, които да са пряк резултат само и единствено от претендираните незаконосъобразни актове действие или бездействие на ответника. Ответникът не счита, че са налице нарушения по чл.3 от ЗИНЗС. Твърди, че не са налице вреди, причинени от лишения от свобода от специализираните органи по изпълнение на наказанията. Възражава срещу твърдението на ищеца, че д-р Т. нарушавал чл.129, ал.3 от ЗИНЗС, доколкото няма издадено предписание на медицински специалист, което да не е спазено от началника на затвора, както и няма медицинско решение, което да не е взето в интерес на здравето на лишения от свобода. Ответникът излага още, че с молба с рег. № 6623/28.10.2021г. е налице резолюция от началника на затвора, че здравословното състояние и физическа форма може да се поддържат във фитнеса, който ищеца посещава. Сочи, че посещението в боксовата зала не е разрешено, тъй като има становище на д-р Т., че боксът не е показан за здравословното състояние на лишения от свобода, с което той е запознат срещу подпис. Претендира разноски.

Представителят на СГП счита, че искът по т. 2 е неоснователен. По т. 1 счита, че следва да се присъди по-малък размер от претендирания.

Административен съд София – град, като съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна се установява следното:

Относно стоматологичните оплаквания на ищеца. Действително се установява, че ищецът е потърсил стоматологична помощ, видно от справката, изготвена от д-р Т.. Установява се също така, че през 2019 г. ищецът е диагностициран с абразиво /изтриване на зъбите/ и последваща от това хиперстезия /свръхчувствителност, вкл. и болка/. Предложено е ортопедично лечение /поставяне на коронки/, което не се покрива от здравната каса, което важи за всички българи. Ищецът е отказал под предлог, че няма средства. Ищецът се е оплаквал и от болки в 3-ти долен ляв зъб, като при преглед не е констатиран оток и възпаление на венеца на зъба, подуване или оточност на тъканите, което обикновено съпътства едно гнойно възпаление на устната кухина. Не е имало необходимост от предписване н антибиотично лечение. Предписвани са противоболкови медикаменти.

Установява се, че на 10.1.2022 г. ищецът е посетил МЦ на Затвора с оплакване от болки в зъба. Но тъй като стоматологът на затвора – д-р К. е била в отпуск по болест, д-р Т. е предписал обезболяващи. На 13.1.2022 г. ищецът пак е посетил медицинския център със същите оплаквания, като д-р Т. предложил ищецът да бъде изведен, но това е следвало да се заплати – 105 лв. В. отказал под предлог, че няма пари.

Следвало е да се уведоми началникът на Затвора, за да може да бъде осъществено лечение от друг стоматолог от системата на затворите /чл. 129, ал. 3 ЗИНЗС/.

На 21.1.2022 г. със съдействието на администрацията ищецът е конвоиран до ЗО К., който извършил девитализация и лечение на болния зъб. Обработил механично и химически седми горен ляв зъб. Не е предписвано антибиотично лечение.

По делото е разпитан св. М. И. Т., директор на Медицинския център на Затвора. От показанията му се установява, че ищецът се оплаквал от подути крайници, много пъти. Не са винаги документирани. От 2021 година, както и досега. Ищецът страда от последствията на заболяването си – диабетна полиневропатия, която е установена със съдебно-медицинска експертиза. Въз основа на това заболяване се развива нарушаване на повърхностната и дълбоката сетивност на крайниците. Тя може да бъде свързана с подуване на крайниците, може да бъде и отделно от тях, защото подуването на крайниците може да бъде резултат и от други съпътстващи заболявания - нарушена обмяна, нарушен водноелектролитен баланс. Той е получавал навременна медицинска помощ винаги. Ползва задължителния престой на открито в рамките на един час, който го ползват всички лишени от свобода. Освен това, по предложение на свидетеля, ползва и допълнителен престой на открито във връзка със заболяването си от захарния диабет и артериална хипертония, които са социално значими заболявания. В хигиенно-диетичния му режим е препоръчано да се ползва повече време за движение, но време за движение, време за модерирано, умерено и плавно натоварване, а не време за спортни постижения. Освен това, всички лишени от свобода независимо от престоя си на открито, имат право да посещават някои от спортните мероприятия – фитнес или каквото има. Той може да посещава фитнес и е препоръчително. Стремелът му бил да посещава боксовата зала. Опитал се свидетелят да го убеди, че е по-добре за него да посещава фитнеса, а не залата. Говорим за тренировки по бокс, а не боксова среща. Самият свидетел е тренирал бокс и знае за рисковете, които този спорт може да донесе за костно-мускулната система.

При условията на провеждане на тренировъчен процес, се натоварват мускулите на горните крайници, на раменния пояс, пекторалните мускули (гръдните мускули), но се натоварва твърде много и костноставния апарат. Ищецът има тежко заболяване,

последница от захарния диабет. Трудно се определя силата на натоварването върху крайниците. Х. е доста тежък. Може би около 115 килограма. Тоест върху чувала ударът му е с тежест над половин тон.

При бокс се натоварват мускулите на предмишницата, мускулите на мишницата, гръдните мускули, мускулите на раменния пояс, трапецовидните мускули. Тоест трапецовидният мускул е този, който се захваща отзад на темето на главата и слиза като трапец отзад върху рамената и гърба. Далеч по-важно е според свидетеля и кои стави се натоварват. Ангажирани тренировъчния процес са и мускулите на гърба

От показанията на св. Й. С. Т. се установява, че на 18.08.2020 година, се прибрах в затвора и бил настанен в 7 група, килия № 13, в която пребивавал с Х.. Били заедно до към края на месец януари, след Нова година. Някъде преди Нова година, се върнал веднъж от лекар и казал, че лекарят му е забранил да спортува. Не помни какъв точно спорт – фитнес или бокс. Някъде след една седмица започнаха да му се подуват двата крака. Прасците почнали да му се подуват и всяка вечер като лягал, с одеялото като тръгне да се завива, самото одеяло се търкало в прасците му и почвал да вика, негодува, псува, нервничи. Оплаква се от това подуване. Той ходи редовно на лекар, по принцип всеки ден ходи на лекар, за диабет. Полагат му се хапчета за диабет, които взима от там. Не помни дали са се предприели действия във връзка с подуването, защото с Х. се скарали и напуснал неговата килия. В този период ищецът започнал да напълнява и да качва килограми. Оплаквал всеки ден от бездвижване. Оплаквал се е и от главоболие. Повечето му забележи и критики били относно доктора, негодуваше, псувал и избухвал. Бил много афектиран.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

По отношение на иска за присъждане на обезщетение от ненавременно лечение.

Действително се установява, че в началото на исковия период – на 10.1.2022 г. ищецът е постъпил в МЦ с оплаквания за болки в зъбите. Същевременно обаче се установи, че в този период стоматологът на затвора е била в отпуск по болест. Д-р М. Т. е предписал обезболяващи. На 21.1.2021 г. ищецът е бил изведен за лечение в системата на затворите.

Предвид така установеното съдът намира, че действително ищецът не е получил навременна стоматологична помощ, но до този резултат се е стигнал не поради причини, дължащи се на виновно поведение на служителите на ответника – доколкото се установи, че стоматологът е била в отпуск по болест. Същевременно се установява, че ищецът е получил обезболяващо лечение – така показанията на св. д-р Т.. След това, видно от показанията на този свидетел, е било организирано извеждането на ищеца в ЗО К. с оглед провеждане неговото лечение. С други думи, в рамките на исковия период, съдът намира, че не може да се направи извод, въз основа на събраните доказателства, че е налице виновно и противоправно поведение от страна на служителите на ответника, именно поради което ищецът да е претърпял вреди. Отделен е и въпросът че ищецът е получил симптоматично, обезболяващо лечение докато стане възможно да му се предостави съответстващата безплатна съобразно неговите искания медицинска помощ. Ето защо съдът намира, че искът е неоснователен и следва да се отхвърли.

По отношение на иска за вреди от забрана за посещение на боксовата зала. В случая съдът намира, че отново не се установява виновно и противоправно поведение от

страна на служители на ответника; не се установява наличие на такова отношение, което да покрива критериите на чл. 3 ЗИНЗС. Нещо повече, видно от установеното по делото, забраната ищецът да посещава боксовата зала е продиктувана от неговото здравословно състояние, както и от неговите ръст и тегло. Същевременно се установи, че е разрешено на ищеца да посещава фитнес залата; разрешен е и допълнителен престой на открито, по предложение на д-р Т., именно продиктувани от здравословното му състояние. Посещението на фитнес залата, както и престоят на открито, по преценка на д-р Т., са били съобразени със здравословното му състояние. Същевременно, посещението на боксовата зала не сами би го подобрило, а би влошило това състояние.

Ето защо следва да се приеме, че и този иск е неоснователен, поради което следва да се отхвърли.

По силата на чл.286, ал.2 ЗИНЗС разноските в производството се присъждат на ответника единствено ако искът бъде изцяло отхвърлен. Касае се за специална норма, дерогираща общото правило на чл.78, ал.8 ГПК вр. чл.144 АПК и чл.143 АПК /опр. по адм. дело № 13715/ 2018г. на ВАС/.

По изложените съображения Административен съд София-град, I отделение, 64 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявените иски от Х. Л. В., ЕГН [ЕГН] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди както следва:

5000 лв., за периода от 10.1.2022г. до 24.1.2022 г., причинени от липса на навременно лечение, което ответникът е бил длъжен да предостави.

130000 лв. за периода ноември 2021 г. – март 2023 г. обезщетение поради лишаване на ищеца от двигателна активност – забрана за посещение в боксовата зала.

ОСЪЖДА Х. Л. В., ЕГН [ЕГН] да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, Министерството на правосъдието сумата от 80 лв. разноски.

Решението подлежи на касационно обжалване пред 3-членен състав на АССГ в 14 дневен срок от получаване на препис от него, съгласно чл.211, ал.1 АПК.

СЪДИЯ: